

KORKEN BEITELAG

Engan

8264 ENGAN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Svar på søknad om skadefelling av gaupe - Korken beitelag - Sørfold

Fylkesmannen viser til søknad av 8. oktober 2019 fra Korken beitelag i Sørfold kommune om tillatelse til skadefelling av gaupe på grunn av tap av sau. Vi viser også til telefonsamtale med leder i beitelaget, Asbjørn Ørnes, samme dag.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland avslår søknad om skadefelling av gaupe i Korken beitelag, Sørfold kommune.

Begrunnelsen for avslaget er at terskelen for å innvilge skadefelling er høyere seint i beitesesongen siden det ofte finnes andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap, samt at hensynet til gaupebestanden på fylkesnivå tilsier en høy terskel for skadefelling i år siden registrer bestand ligger langt under bestandsmålet.

Fylkesmannen kan etter søknad gi tilsagn om akuttmidler for å iverksette tiltak som kan bidra til å forebygge videre tap i høst. Kontakt oss per telefon dersom dette er aktuelt.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet fastsatte i vedtak av 29.05.2019 en kvote på tre betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland. Per dags dato er det ikke felt gaupe av kvota.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe

skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland, og dette er i forvaltningsplanen definert som et byrdefordelingsområde hvor både beitedyr og gaupe er prioritert.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av gaupe:

2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for fremtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Fylkesmannens vurdering

Bakgrunnen for søknaden er funn av ett lam påvist drept av gaupe på innmark den 8. oktober, samt funn av ytterligere flere gaupedrepte lam i utmark tidligere i høst. Beitelaget melder om store lammetap i år.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for gaupe fremgår i *NINA Rapport 1679 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019*. Registrert gaupebestand har vært under bestandsmålet de siste fem årene. Sist vinter ble det registrert 5,5 familiegrupper i fylket, noe som er en nedgang fra året før. NINAs prognoser viser at det i Nordland er 80 % sannsynlighet for at gaupebestanden vil ligge under bestandsmålet i 2020. Det er ikke registrert sikre observasjoner av familiegrupper i Korken beitelag sitt beiteområde siden vinteren 2006.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi legger til grunn Miljødirektoratets ramme for skadefelling av gaupe, og at skadefelling innenfor denne rammen ikke vil sette gaupebestandens overlevelse i fare. I denne vurderingen legger vi også vekt på at gaupebestanden i Nordland ligger under bestandsmålet og at det følger et overordnet ønske om at bestanden skal økes, og terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må derfor sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Utover noen

påkjørsler skjer avgangen i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling. Sist vinter ble det skutt seks gauper på skadefelling i Nordland, ingen av disse i Sørfold. I sommer har Fylkesmannen fått melding om én påkjørt gaupe i Hamarøy. På slutten av 90-tallet og tidlig på 2000-tallet ble det skutt et betydelig antall gauper i Leirfjorden i Sørfold. Etter 2005 er det ifølge Rovbase ikke registrert kjent avgang av gaupe i dette området.

«Føre-varprinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Det slippes årlig om lag 800-900 sau og lam på utmarksbeite i dette området. Sauenæringa er viktig for ivaretagelse av utvalgt kulturlandskap ved Enga-Ørnes. Fylkesmannen legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a). Men vi legger også til grunn at beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe.

Beitelaget melder om store tap i år, kanskje er så mye som opp mot 100 lam er borte. De siste tre årene har lammetapene variert fra 36 til 67 dyr (ihht. organisert beitebruk), noe som tilsvarer en lammetapsprosent på mellom 6 og 12 %. Det er i Rovbase i år registrert seks kadaver i områdene fra Engan og opp mot Storkorken; fire drept av gaupe, en drept av kongeørn og en med ukjent dødsårsak. Videre er det funnet ett gaupedrept lam i ei besetning øst for E6.

Fylkesmannen vurderer at skadefelling av gaupe kan være et aktuelt virkemiddel der det oppstår akutte tapssituasjoner jf. § 9 annet ledd bokstavene b) og c). Antall påviste tap de siste dagene er begrenset og i seg selv ikke en akutt tapssituasjon ihht. kriteriene i forvaltningsplanen. Det siste tapet skjedde imidlertid på innmark blant påsett-lam, noe som er et argument for å innvilge søknaden.

Det at tapene skjer seint i beitesesongen, og delvis etter at beitesesongen i utmark er over, taler mot å innvilge søknaden siden det generelt er høyere terskel for å innvilge skadefelling seint på høsten. Vi viser i den sammenheng til at Miljødirektoratet skriver i vedtak om kvote for betinget skadefelling på gaupe og bjørn: *«Vurdering av tidsrom for iverksettelse av skadefelling: Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning. Direktoratet vurderer det slik at potensialet for skade på sau er svært begrenset når vi kommer til september/oktober måned, da sauen skal være sanket fra utmark, selv om det vil være regionale forskjeller. Skulle tap til rovdyr skje i denne perioden, vil det med stor sannsynlighet finnes andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap. For tap til tamrein må det gjøres andre vurderinger.»*

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at det foreligger både argumenter for å innvilge og avslå søknaden. Byrdefordelingsprinsippet sett i forhold til meldinger om store tap i år og at det ikke er skutt gaupe i dette området på mange år, taler for å legge vekt på at det er et skadepotensiale både på innmark i høst og i utmark til neste år. Påvist tap av påsett-lam på innmark viser at det er et skadepotensiale selv etter at beitesesongen i utmark er over, men samtidig er terskelen for å innvilge skadefelling høyere seint i beitesesongen siden det ofte finnes andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap. Hensynet til gaupebestanden på fylkesnivå tilsier en høy terskel for skadefelling i år siden registrert bestand ligger langt under bestandsmålet.

Etter en samlet vurdering, med stor vekt på føringene fra Miljødirektoratet, mener vi at argumentene for ikke å iverksette skadefelling i denne saken veier tyngre enn argumentene for å iverksette skadefelling. Vi avslår derfor søknaden om skadefelling av gaupe i Korken beitedag.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:
Mattilsynet
Statens naturoppsyn
Sørfold kommune